

УПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПОСЛУГ ЯК ІНСТРУМЕНТУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

In the article the fall of regulation on the development of the provision of electronic administrative services in Ukraine in the context of the experience of e-government in the member states of the European Union. On the basis of the legislation of Ukraine and other normative acts reveal the essence of the provision of administrative services in electronic form of electronic interaction between authorities determined the problems arising in consequence of the use of information and communication technologies in rural territories.

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку електронне урядування у світі – це не лише новий рівень прозорості, відкритості та ефективності роботи органів влади, але й нова якість обслуговування громадян та бізнесу. Також електронне урядування багатьма міжнародними інституціями розглядається як потужний чинник розвитку конкурентоспроможності. Тобто ті країни та регіони, які розвивають електронне урядування – є більш конкурентоспроможні в глобальній економіці.

Нині в Україні широке розповсюдження та популярність отримали місцеві портали (ОМС, ЦНАПів) та портали окремих центральних органів виконавчої влади (Мінюст, ДФС, Держархбудінспекція, Держгеокадастр), через які громадянам вже доступні перші електронні послуги. Разом з тим, норма щодо можливості надання електронних послуг через такі портали на сьогодні в законодавстві відсутня. Для забезпечення комплексного та ефективного розвитку електронних послуг має бути реалізований єдиний державний портал з надання адміністративних послуг, який реалізовуватиме загальносвітовий принцип «one-stop-shop» (всі е-послуги доступні з одного місця) та принцип єдиного кабінету (вся історія взаємодії громадянина з органами влади в одному місці). Як показує кращий світовий досвід, доступ громадян до електронних послуг може бути забезпечений як через єдиний портал, так і через інші портали (ЦОВВ або місцеві), інтегровані з єдиним, що у сукупності реалізує дуже ефективну модель, особливо в умовах децентралізації.

Єдиний портал є головним, а інші портали реалізують повноваження відповідних органів влади, але за єдиними правилами. Крім того, жодна велика держава не реалізувала систему надання електронних послуг лише через єдиний портал, так як це не можливо ані технічно, ані організаційно для таких масштабів та стримуватиме розвиток. В ЄС базовим документом, що визначає напрями та пріоритети розвитку архітектури електронного урядування в країнах – членах ЄС є Європейські рамки інтероперабельності для адміністративних послуг (European Interoperability Framework 2.0) [1].

Згідно з останнім дослідженням ООН (United Nations E-government Survey 2014) [2] щодо розвитку електронного урядування (E-Government Development Index) Україна посіла 87 місце серед 193 країн, втративши 19 позицій за останні два роки та 33 позиції за останні чотири роки. Найбільш низьку оцінку Україна отримала за компонентом «Он-лайн послуги». Це свідчить про значне відставання України від світових темпів розвитку електронних послуг та необхідність розроблення єдиної скоординованої державної політики у цій сфері, спрямованої на вирішення таких першочергових проблем: несформованість нормативно-правової бази, що регулює сферу надання електронних послуг; відсутність єдиних вимог до запровадження електронних послуг; неврегульованість питання електронної ідентифікації та автентифікації суб'єктів звернення при наданні електронних послуг; відсутність міжвідомчої електронної взаємодії при наданні адміністративних послуг; складність та зарегульованість порядків надання адміністративних послуг; відсутність затвердженого переліку адміністративних послуг тощо.

Головною вимогою з боку суб'єктів звернення є надання доступних та прозорих, безпечних та не корупційних, найменш затратних, швидких та зручних, зрозумілих та передбачуваних адміністративних послуг, що ефективно забезпечується шляхом запровадження електронних послуг. Самі ж процедури надання електронних послуг мають відповідати обґрунтованим очікуванням суб'єктів звернень, що сформовані за результатами досвіду їх взаємодії з комерційними організаціями, працюючими на конкурентній основі (банки, інтернет-магазини тощо).

Для вирішення вищезазначених проблем з урахуванням передового європейського досвіду, узагальненого в European Interoperability Framework 2.0 [1] вбачається необхідним застосування наступних базових принципів при проектуванні та запровадженні електронних послуг: орієнтація на споживача; доступність та замученість; безпека та приватність; дебюрократизація та адміністративне спрощення; прозорість; збереження електронної інформації; відкритість та повторне використання; технологічна нейтральність; ефективність і результативність, у т.ч. в економії бюджетних коштів та підвищення задоволеності суб'єктів звернення.

Отже, необхідною умовою для соціально-економічного розвитку сільських територій в системі надання електронних адміністративних послуг є підвищення готовності фізичних та юридичних осіб до використання електронних послуг. У зв'язку з цим необхідно розширити та модернізувати зусилля із підвищення готовності суб'єктів звернення до використання електронних послуг шляхом забезпечення: розвитку відповідних електронних освітніх ресурсів та розроблення індивідуальних модульних навчальних програм різних рівнів складності; створення спеціальних місць для навчання громадян на базі мережі бібліотек, громадських організацій та волонтерських

ініціатив; розвитку системи дистанційного навчання, у тому числі для осіб з обмеженими фізичними можливостями; інформаційної підтримки навчального процесу.

Список використаних джерел:

1. European Interoperability Framework 2.0 [Electronic resource] – Access mode : http://ec.europa.eu/isa/documents/isa_annex_ii_eif_en.pdf.
2. United Nations E-government Survey 2014 [Electronic resource] – Access mode : https://publicadministration.un.org/egovkb/portals/egovkb/documents/un/2014-survey/e-gov_complete_survey-2014.pdf.